

MORİTANYA ÜLKE BÜLTENİ

2017

DEİK

DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU
FOREIGN ECONOMIC RELATIONS BOARD

İçindekiler

Genel Bilgiler	2
Siyasi Yapı	2
Genel Ekonomik Görünüm	3
Sektörler	4
Tarım ve Hayvancılık.....	4
Madencilik	4
Dış Ticaret.....	6
İHRACAT.....	6
İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$).....	6
Moritanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)	7
İTHALAT	7
İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)	7
Moritanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$).....	8
Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler.....	8
<p>Türkiye Moritanya dış ticareti sürekli ülkemiz lehine fazlalık vermektedir. Ülkemizden Moritanya'ya olan ihracat 2006 yılından itibaren önemli ölçüde gelişme göstermiştir. 2006 yılında 8,9 milyon dolar olan ihracatımız sürekli artış göstererek 2012 yılında 111 milyon dolara yükselmiş, 2015 yılında ise 97 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise 73,2 milyon dolara gerilemiştir. Moritanya'dan ithalatımız ise oldukça düşük düzeylerde. 2007 ve 2008 yıllarında 7 milyon doların üzerinde gerçekleşen ithalatımız 2015 yılı itibariyle 12,8 milyon dolar, 2016 yılında ise 15,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı dış ticaret hacmi 88 milyon dolar olup, dış ticaret dengesi ise 58 milyon dolar ülkemiz lehinedir.</p>	
Türkiye - Moritanya Dış Ticaretinin Gelişimi	8
Türkiye ile İkili Ticaret.....	9
Türkiye'nin Moritanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$).....	9
Türkiye'nin Moritanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)	10
Yatırımlar	10
Faydalı Bilgiler.....	12
Türkiye-Moritanya İş Konseyi.....	12
Yürütme Kurulu Üyeleri.....	12
İş Konseyi Çalışan Bilgileri.....	12
İletişim	13

Moritanya

Genel Bilgiler

Resmî Adı	: Moritanya İslam Cumhuriyeti
Yönetim Şekli	: Cumhuriyet
Devlet Başkanı	: Mohamed Velel Abdel Aziz (2009'dan beri)
Yüz Ölçümü	: 1,119,683 km ²
Toplam Nüfus	: 3,984 milyon
Nüfus Artış Hızı	: % 2.9
Ortalama Yaşam Süresi	: 61.4
Etnik Dağılım	: %70 Moor, %10 Halpular (Fulani ve Tukular), %10 Volof, %4.5 Soninke, %3 Bambaralar, %0.4 İmragenler
Dinî Dağılım	: Müslüman %99, diğer %1
Okuma Yazma Oranı	: %58.6
Konuşulan Diller	: Arapça (resmî), Fransızca, Pulaar, Soninke, Wolof
Başkent	: Nouakchott
Başlıca Büyük Şehirler	: Nouakchott, Nouadhibou, Néma
Para Birimi	: Ugiya (MRO)
Saat Farkı	: -3

Üyesi Olduğu Uluslararası Kuruluşlar: Birleşmiş Milletler, Uluslararası Çalışma Örgütü, Dünya Sağlık Örgütü, Afrika Birliği, Uluslararası Telekomünikasyon Birliği, Hükümetler arası Denizcilik Navigasyon Danışma Örgütü, Sahel-Sahra Devletleri Topluluğu (CEN-SAD), Saldırmazlık ve Karşılıklı Yardım ve Savunma Anlaşması (Batı Afrika Frankofon devletleri arasında bir savunma anlaşması), Senegal Nehri Örgütü, Arap Ligi ve Birleşik Arap Mağribi.

Resmî Tatiller: 1 Ocak (Yılbaşı), 1 Mayıs (İşçi Bayramı), Afrika Günü (25 Mayıs), Eid El-Fitr, Kurban Bayramı, Hicrî Yılbaşı, Bağımsızlık Günü (28 Kasım), Mevlid Kandili

Siyasi Yapı

Moritanya 1960 yılında Fransa'dan bağımsızlığını almasının ardından 1961 yılında BM'e katılmıştır. Kültürel aidiyet ve etnik yapısı itibarıyla Sahra altıyla Mağribin, beyazla siyahın sınırında yer almaktadır.

Moritanya'nın demografik yapısı Arapça'nın bir diyalekti olan Hassanice konuşan Arap ve Berberi asıllı Beyaz Moritanyalılar-Moor/Mori (%30), eski köleler-Haratin (%40) ve Afrikalı siyahlardan-Haalpulaar, Soninke, Wolof, Bambara (%30) oluşmaktadır.

Arap ve Mağrip kültürü belirleyici olmakla birlikte ülke nüfusu içerisinde oranları gittikçe artan Afrika kökenli nüfus ve eski kölelerin bir kısmı kendilerini Arap ya da Mağribi görmemekte yerel özelliklerini öne çıkarmaya çalışmaktadır. Geçmişte çatışmalara dahi yol açmış bu etnik gerilim, toplumsal barış ve ülke istikrarı açısından bir risk unsuru olmaya devam etmektedir.

Yönetim şekli cumhuriyet olan ülkede 16 darbe girişimi olmuş, bunların üçü başarılı olmuştur.

Asker kökenli Cumhurbaşkanı Mohamed Ould Abdel Aziz 18 Temmuz 2009'da işbaşına gelmiş, 21 Haziran 2014 yılında yapılan seçimlerde %82 oyla Cumhurbaşkanlığına yeniden seçilmiştir.

Yeni yönetim özellikle hürriyetine kavuşmuş kölelerin entegrasyonu, yoksulluk, terör ve kaçakçılıkla mücadele konularında ciddi bir sınav vermektedir. Hükümet, bu alanlarda ABD, Batı ülkeleri ve ilgili diğer Afrika ülkeleriyle etkin işbirliği içerisinde hareket etmektedir.

Ülkenin 2010 yılından bu yana istikrarlı bir şekilde ekonomik büyüme sergilemesi, bölgede yaşanan güvenlik sorunlarının Moritanya'ya sıçramaması, Aziz'in sivil ve askeri kanatları kontrol altında tutması ve yabancı yatırımcıların ülkeye girişlerini kolaylaştırıcı düzenlemelerin yapılması ülkede belirgin bir sosyal kalkınmaya vesile olmuştur.

İkili bir meclis yapısına sahip olan Moritanya'da son parlamento ve başkanlık seçimleri sırasıyla 2013 ve 2014 yıllarında yapılmıştır. Ülkede çok sayıda siyasi parti bulunmakta, partilerin program ve hedefleri çok farklılık göstermemektedir. Cumhurbaşkanı, muhalefet partileriyle periyodik olarak uzlaşılı toplantıları gerçekleştirmektedir.

Ülke cezaevlerinde siyasi tutuklu bulunmamaktadır. Basın olabildiğince özgürdür. Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki son dönemdeki gelişmelerin etkisiyle, hükümeti devirme amaçlı olmasa da, daha çok gençlerin iş bulma talepleri, kamu çalışanlarının daha iyi yaşam koşulu arzusunun dile getirildiği gösteriler gözlemlenmektedir.

Genel Ekonomik Görünüm

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017*
GSYH (Milyar \$)	4,3	5,1	4,8	5,1	5,2	5,4	5,2	5,4
Kişi Başına Düşen GSYH (\$)	1.207	1.389	1.283	1.324	1.318	1.318	1.247	1.270
Reel Büyüme Hızı (%)	4,8	4,4	6,0	5,7	6,4	4,6	4,3	4,6
Toplam Dış Borç (%GSYH)	61,9	55,0	68,2	68,8	67,2	68,8	75,0	75,7
Cari İşlemler Dengesi (Milyar \$)	-0,1	-0,1	0,1	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Enflasyon Oranı (ortalama %)	6,3	5,7	5,0	4,0	3,5	3,0	5,3	5,1
Ugiya:Dolar	4,9	2,0	5,3	0,1	-0,6	5,5	13,5	5,6

Kaynak: IMF & BMI, *tahmini

Moritanya ekonomisi genel olarak doğal kaynaklar, madencilik ve balıkçılık sektörlerine dayanmakta olup, vergi gelirlerinin %90'ını karşılamaktadır. 2008 yılından itibaren ikincil sektör büyüyerek GSYIH'daki payı %28.2'ye (%15.5'i doğal kaynakların kullanılması, %7.1'i imalat, %6.5 inşaat) ulaşmıştır. Üçüncül sektörün payı ise %38 (%10.2 ulaştırma ve telekomünikasyon, %7.6 ticaret, restoran ve otel, %10.2 diğer hizmetler) olmuştur. Birincil sektöre bakıldığı zaman balıkçılık, akuakültür ve balık üretim tesisleri ve besicilik ve tarım sektörlerindeki daralma sektörü olumsuz etkilemiştir. Genel olarak ülke ekonomisi iyi bir ekonomik performans sergilemesine rağmen kişi başına düşen gelirin düşük olması ve yüksek işsizlik hala devam etmektedir.

Dünya Bankasının Doing Business 2016 raporuna göre Moritanya 165. sırada yer almıştır. Ülke iş yapılabilirlik açısından uzun süren ve pahalı prosedürler, iş yapabilmek için gerekli olan yüksek sermaye nedeniyle (bölgedeki en yüksek sermaye) ve sıkı istihdam yasası nedeniyle kayıtdışı sektörü daha aktif duruma getirmektedir.

Ülkenin en dinamik sektörleri, inşaat, balıkçılık ve ticaret olup söz konusu sektörler yüksek istihdam olanağı sağlama potansiyeline sahiptir. Moritanya ekonomisi halihazırda balıkçılık ve madencilığe dayanmaktadır. Tarım sektörü gayrisafi katma değerinin %20,1'ini, sanayi ve hizmetler ise sırasıyla %35,6 ve %44,4'ünü oluşturmaktadır.

Ülkedeki başlıca imalat sanayi daha çok, gıda ve içecek, balık işleme, çimento, inşaat malzemeleri, boya ve küçük de olsa deri işleme ve tekstildir.

Anayasal düzene dönülmesiyle doğrudan yabancı yatırımlarda da önemli bir artış beklenen ülkede Ulusal Sanayi ve Madenler Kurumu (SNIM) büyük yatırım programı için fon temin etmiş olup SNIM, kısa vadede 1 milyar doların üzerinde inşaat ve genişleme faaliyetleri gerçekleştirecektir. Ülkedeki siyasi istikrar ortamının telekomünikasyon ve bankacılık gibi sektörlerde de büyümeyi teşvik etmesi beklenmektedir. Moritanya hükümeti özellikle tarım, enerji, altyapı projelerine ağırlık verecektir.

Sektörler

Tarım ve Hayvancılık

Tarım sektörünün GSYİH'ye katkısı son beş yılda ortalama %20 olurken bunun %80'i hayvancılıktan kaynaklanmakta, sektör istihdamın yaklaşık %50'sini karşılamaktadır. Moritanya'nın tarım potansiyeli incelendiği zaman ülkenin 500.000 hektarlık bir tarım alanına sahip olduğu görülmekte olup bu rakam toplam arazinin %1'ine denk gelmektedir. Sektörün ülkenin tahıl tedarikine katkısı %30 dolayındadır. Moritanya'da başlıca mısır, pirinç, hurma, fasulye, millet ve sorgum üretilmektedir. T.C. Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan bilgiye göre hububat üretimin yetersizdir (120-130 bin ton civarında hububat üretimine karşılık 250-300 bin tonluk ithalat gerçekleştirilmek). Moritanya'da Senegal Nehri Vadisi ve ülkenin kuzey bölgesinde yer alan bölgelerde tarım yapılabilmektedir. Vadide genel olarak ticari ve sanayi amaçlı üretim söz konusu iken diğer bölgede daha çok geçimlik tarımın söz konusu olduğu belirtilmiştir.

Moritanya'nın hayvancılık potansiyeline bakıldığı zaman; sektör büyümenin başlıca sektörlerinden olup, büyümenin önemli motorlarından biri olan hayvancılık sektörü GSYİH'nin %13,6'sını oluşturmaktadır.

Küçük ve Büyükbaş Hayvancılık:

- 1,3 milyon deve
- 1,7 milyon sığır
- 16 milyon küçükbaş hayvan bulunmakta olup,

ülke kırmızı ette fazla vererek yıllık yaklaşık 75.000 tonunu (yaklaşık %40) ihraç etmektedir. Aynı zamanda süt, deri ve kürk üretimi için de uygun ortam bulunmaktadır.

Madencilik

2009 yılının sonundan itibaren madencilik Moritanya'nın büyüme kaynağı olarak etkin bir rol üstlenmiştir. Madencilik sektörünün GSYİH içindeki payı 2006 yılında %12.2 olarak gerçekleşirken, 2012 yılında %26.4 olmuştur. Sektöre en büyük katkısı demir cevheri verirken, altının sektördeki yeri her geçen gün büyümektedir. Madencilik sektörü 2012 yılında ihracatın %66'sını oluşturmuştur. Ülkede genel olarak demir, uranyum, elmas, nikel, lityum, süs taşları, beril, bakır ve altın madenleri bulunmaktadır.

Moritanya Hükümeti madencilik sektöründe gerçekleştirilecek yatırımlar için şeffaf ve risksiz bir ortam yaratmak için çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu doğrultuda Hükümet yatırımları arttıracak projeler üzerinde çalışmaktadır. Bu projelerden bazıları aşağıda yer almaktadır:

1. Madencilik Sektörünün Kurumsallaştırılması Projesi (Le Projet de Renforcement Institutionnel du Secteur Minier-PRISM): proje kapsamında Moritanya Hükümeti kalkınma konusunda birlikte çalıştığı ortakları ile birlikte madencilik sektörüne özel yatırımları çekmek için rekabetçi bir ortam oluşturmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda ülke topraklarının ¾'ünü kapsayacak bir kartografya çalışması başlatılmıştır. Ülke genel gerçekleştirilen çalışma 1/500.000, Reguibat ve Mauritanides bölgeleri ise 1/200.000 olacak şekilde hazırlanmıştır.
2. 2005 yılında Doğal Madenleri İşleme Endüstrisi Transparanlık İnisiyatifine (Extractive Industries Transparency Initiative- EITI) üye olmuştur. Söz konusu üyelik çerçevesinde Maden Denetim Müdürlüğü kurularak, daha net ve daha tasarlanmış bir idari bir süreç oluşturulmuştur.
3. Yeni bir Madenler Kanunu oluşturularak, yatırımcılar için teşvikler ve rekabetçi ortam oluşturuldu.
4. 2012 yılında yeni bir Hidrokarbon Kanunu oluşturularak Moritanya'nın petrol faaliyetleri düzenlendi.
5. 2011 Kasımında bir Madencilik Okulu açılarak sektörün daha iyi tanıtılması ve kalkındırılması hedeflendi.

2001 yılında Chinguetti ve çevresinde petrol keşfedilmesinin ardından 2006 yılında ülkede petrol üretimine başlanmıştır. 2015 yılı verilerine göre Moritanya dünya petrol üretiminde 90. sırada yer almaktadır. Doğal gaz rezervleri 28,32 milyar m³ olan ülkede henüz doğal gaz üretimi başlamamıştır.

Bakır: Moritanya 2006 yılından itibaren Guelb Moghrein bölgesinde bakır madeni çıkartmaktadır. Söz konusu bölge başkent Nuakşot'un 250 km kuzey-doğusunda yer almaktadır. Söz konusu bölgedeki bakır madenlerinin yaklaşık 19 milyon ton (Mt) rezerve sahip olduğu kanıtlanırken, %0.65 içeriğe sahip yaklaşık 11 Mt kopuk bakır (cuiivre coupée) rezervi olduğu tahmin edilmektedir.

Altın: Moritanya'da başlıca iki altın sahası vardır: Tasiast altın madeni (yıllık üretimi 140.000ton) ve Guelb Moghrein (yıllık üretimi 60.000 ton) bölgesi.

Demir: Moritanya'nın yaklaşık bir milyar ton demir cevheri var olup yıllık üretim 12 milyon tondur. Demire ilişkin bütün faaliyetler Ulusal Madencilik Endüstrisi Kurumu (Societe nationale des industries minières- SNIM) ve Guelb El Aouj bölgesindeki ortakları tarafından gerçekleştirilmektedir. 2013'den itibaren SNIM yeni bir modernleşme ve geliştirme programını hayata geçirmeye karar vermiştir. Bu doğrultuda yıllık üretimin 4 milyon ton daha yükselmesi beklenmektedir.

Uranyum: Son yıllarda pekçok firma uranyuma ilgi göstermeye başlamış ve keşif çalışmaları gerçekleştirilmiştir. Keşif çalışmaları Zednes bölgesindeki Bir En Nar bölgesinde gerçekleştirilmektedir.

Çimento: Moritanya sahip olduğu Mauritanie-Ciment ve Mauritano-Française des Ciments SA fabrikaları ile yıllık 850Mt üretim yapmakta olup, üretim kapasitenin %38'ine denk gelmektedir. Yerel tüketim yıllık 250.000 metrik ton olup kişi başına ortalama 75 kilo düşmektedir. Söz konusu üretim fazları Mali'ye ihrac edilmekle birlikte yeterli altyapının olmaması nedeniyle ulaşırmada sıkıntılar yaşanmaktadır.

Yukarıda belirtilen madenler dışında kuartz, elmas, krom, platin grubu ürünler, fosfat ve değerli taşlar için de arama çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

DeBeers, Rex Mining, Rio Tinto and Aston gibi birçok ünlü dev madencilik firması Moritanya'da faaliyet göstermektedir. 1998'de, Aston şu anda altınla birlikte ülkede ilgi duyulan bir diğer maden olan elmasın Moritanya'daki varlığını keşfetmiştir.

Dış Ticaret

Dünyanın en fakir ülkelerinden birisi olan Moritanya'nın dış ticaret verileri de oldukça düşük düzeylerde seyretmektedir. Ülkede bugüne kadar ihracatın artırılması yönünde gösterilen çabalar ihracatta belirli miktarlarda artışları beraberinde getirmiş olsa da ülkenin ihracat kapasitesinin oldukça düşük olması ve birkaç temel ürün dışında özellikle ihracata yönelik sanayinin gelişme göstermemiş olması nedeniyle de ihracat artış hızı sınırlı kalmaktadır.

	2013	2014	2015
İhracat (Milyon Dolar)	2,462,517	2,139,811	2,113,313
İthalat (Milyon Dolar)	3,978,492	3,641,758	2,637,116
Denge	-1,515,975	-1,501,947	-523,803
Hacim	6.441.009	5.781.569	4,750,429

Kaynak: Trade Map

İHRACAT

Uluslararası Ticaret Merkezinin (ITC) verilerine göre Moritanya'nın 2010 yılı ihracatı 725 milyon dolar iken, 2013 yılında 2,463 milyon dolar ile maksimum değere ulaşmış, 2015 yılında ise ITC'nin geçici verilerine göre 2015 yılında ise 2,113 milyar dolara gerilemiştir. Moritanya ihracatı dördü bazda 50 civarında farklı üründe gerçekleşmiştir. Bu ihracatın da %28,7'sini demir cevheri ihracatı, %15,6'sını bakır cevheri ihracatı, %28,7'sini su ürünleri ihracatı, %12'sini de altın ihracatı oluşturmuştur., Bu dört ürün grubu toplam ihracatın %85'ini oluşturmuştur.

Moritanya'nın ülkeler itibariyle ihracatında en önemli ülke Çin halk Cumhuriyeti olup, Çin'in Moritanya'nın ihracatındaki payı %35,3'dür.. Çin'i İsviçre, İspanya, İtalya, Japonya ve Almanya takip etmektedir. Türkiye'nin ise Moritanya'nın ihracatındaki payı %1'in altında olup, 17. sırada yer almaktadır.

İhracat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

SIRA	ÜLKELER	2013	2014	2015
1	TOPLAM	3.386.902	3.106.760	2.113.313
2	Çin	1.728.522	1.170.580	745.118
3	İsviçre	329.825	337.526	254.078
4	İspanya	114.716	161.136	198.382
5	İtalya	256.072	199.182	154.568
6	Japonya	148.773	105.275	130.655

Kaynak: Trade Map

Moritanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
	TOPLAM	2.462.517	2.139.811	2.113.313
'2601	Demir cevherleri ve konsantreleri	1.269.225	854.241	605.469
'2603	Bakır cevherleri ve konsantreleri	303.514	216.538	329.770
'0307	Yumuşakçalar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış vs.)	199.431	227.096	299.104
'0303	Balıklar (dondurulmuş)	167.485	288.337	287.228
'7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	352.869	322.171	254.053

Kaynak: Trade Map

İTHALAT

ITC geçici verilerine göre Moritanya'nın 2015 yılı ithalatı 2,637 milyar dolardır. İthalatta şeker, buğday, palm yağı ve petrol yağları takip etmiştir.

2015 yılının geçici verilerine göre Çin Moritanya'nın ithalatında en önemli yeri tutmaktadır. Çin'in Moritanya'nın ithalatındaki payı %30,5'tir. Çin'i Fransa, Fas ve İspanya takip etmektedir. Moritanya'nın ithalatında Türkiye %3,7'lik payı ile 9. sırada yer almaktadır.

İthalat yaptığı başlıca ülkeler (1000\$)

SIRA	ÜLKELER	2013	2014	2015
1	TOPLAM	3.657.217	3.642.138	2.637.116
2	Çin	598.451	756.947	803.838
3	Fransa	293.466	278.558	199.986
4	Fas	141.089	171.681	162.203
5	İspanya	180.406	209.403	151.731
6	Brezilya	180.196	106.095	141.696

Kaynak: Trade Map

Moritanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	ÜRÜNLER	2013	2014	2015
	TOPLAM	3.978.492	3.641.758	2.637.116
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	19.098	12.726	142.015
'1001	Buğday ve mahlut	107.181	110.390	119.163
'1511	Palm yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	8.681	7.443	79.413
'2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	733.632	686.184	70.482
'5208	Pamuklu mensucat (ağırlık itibariyle % 85 veya daha fazla pamuk içerenler)(m2. ağırlığı 200 gr. ı geçmeyenler)	628	405	66.441

Kaynak: Trade Map

Türkiye ile Ekonomik ve Ticari İlişkiler

Türkiye Moritanya dış ticareti sürekli ülkemiz lehine fazlalık vermektedir. Ülkemizden Moritanya'ya olan ihracat 2006 yılından itibaren önemli ölçüde gelişme göstermiştir. 2006 yılında 8,9 milyon dolar olan ihracatımız sürekli artış göstererek 2012 yılında 111 milyon dolara yükselmiş, 2015 yılında ise 97 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılında ise 73,2 milyon dolara gerilemiştir. Moritanya'dan ithalatımız ise oldukça düşük düzeydedir. 2007 ve 2008 yıllarında 7 milyon doların üzerinde gerçekleşen ithalatımız 2015 yılı itibariyle 12,8 milyon dolar, 2016 yılında ise 15,1 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı dış ticaret hacmi 88 milyon dolar olup, dış ticaret dengesi ise 58 milyon dolar ülkemiz lehinedir.

Türkiye - Moritanya Dış Ticaretinin Gelişimi

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2011	75.443.613	15.062.461	90.506.074	60.381.152
2012	110.989.717	4.188.819	115.178.536	106.800.898
2013	103.808.016	3.633.241	107.441.257	100.174.775
2014	91.796.247	15.909.262	107.705.509	75.886.985
2015	97.159.087	12.871.371	110.030.458	84.287.716
2016	73.206.424	15.128.909	88.335.333	58.077.515
2016 Ocak-Haziran	36.717.240	4.812.125	41.529.365	31.905.115
2017 Ocak-Haziran	41.705.132	17.237.632	58.942.764	24.467.500

Kaynak: TÜİK

Türkiye ile İkili Ticaret

Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımız oldukça sınırlı sayıda üründe gerçekleşmektedir. 2015 yılında dördü bazda 9 ürün ithalatı gerçekleşmiştir. Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımızda et, sakatat ve deniz hayvanı unu ve pelletleri, balık yağları, hayvan derileri, yağlı tohumlar ve balıklar en önemli yeri tutmakta olup, et, sakatat ve deniz hayvanı unu ve pelletleri ithalatımız 2015 yılı toplam ithalatımızın %85'ini oluşturmuştur.

2016 yılında Moritanya'ya ürünler itibariyle ihracatımızda % 8'lik payı ile demir veya alaşımsız çelikten çubuklar en önemli yeri tutmaktadır. İkinci sırada yer alan halı ve yer kaplamaları ihracatımız ise özellikle son yıllarda artış göstermiş olup, toplam ihracatımızdaki payı % 6,5'tir. Moritanya'ya ihracatımızda diğer önemli ürünler makarnalar, demir çelikten inşaat ve inşaat aksamaları, çimento ve hijyenik havlular ve bebek bezleridir.

Türkiye'nin Moritanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (1000\$)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
	TOPLAM	91.796.247	97.159.087	73.206.424
7214	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR (DÖVÜLMÜŞ, SICAK HADDELENMİŞ,)	12.827.363	2.358.257	5.902.765
5702	DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI	6.632.372	5.217.044	4.771.823
1902	MAKARNALAR VE KUSKUS	4.490.704	3.670.769	4.349.994
7308	DEMİR VEYA ÇELİKTEN İNŞAAT VE İNŞAAT AKSAMI, İNŞAATTA KULLANILMAK ÜZERE HAZIRLANMIŞ DEMİR VEYA ÇELİK	818.768	2.922.486	4.220.308
2523	ÇİMENTO	9.568.791	15.388.219	3.620.077

Kaynak: TÜİK

Türkiye'nin Moritanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (1000\$)

Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımız oldukça sınırlı sayıda üründe gerçekleşmektedir. 2016 yılında dörtlü bazda 9 ürün ithalatı gerçekleşmiştir. Moritanya'dan ürünler itibariyle ithalatımızda et, sakatat ve deniz hayvanı unu ve pelletleri, balık yağları, hayvan derileri, ve balıklar en önemli yeri tutmakta olup, et, sakatat ve deniz hayvanı unu ve pelletleri ithalatımız 2016 yılı toplam ithalatımızın %90'ını oluşturmuştur.

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
	TOPLAM	15.909.262	12.871.371	15.128.909
2301	ET, SAKATAT, DENİZ HAYVANI VS. (YEMEYE UYGUN OLMAYAN) UNU, PELLETİ, KIKIRDAKLARI (DONYAĞI TORTUSU)	11.993.894	10.957.454	13.661.107
1504	BALIKLARIN VEYA DENİZ MEMELİLERİNİN KATI VE SIVI YAĞLARI	1.602.793	1.071.752	852.184
4102	KOYUN VE KUZULARIN HAM DERİLERİ	403.800	373.500	442.002
0303	BALIKLAR (DONDURULMUŞ)	65.330	93.896	104.117
0302	BALIKLAR (TAZE VEYA SOĞUTULMUŞ)	186.229	50.901	65.611

Kaynak: TUIK

Yatırımlar

Moritanya doğrudan yabancı yatırımlara açıktır. Ülke özellikle balıkçılık, maden ve hidrokarbon sektörlerinde yatırımcıların ilgisini çekmektedir. 2009 yılında seçilen mevcut hükümet söz konusu sektörlerde ve diğer sektörlerde de yatırımları arttırmak için çalışmalarını devam ettirmektedir. Bu doğrultuda, IMF, Dünya Bankası ve uluslararası bağışçılar ile yakın çalışan Moritanya Hükümeti altyapı projelerine önem vererek, yasaları güncelleyerek düzenlemeler yapmaktadır.

Ayrıca Moritanya 1997 yılından itibaren 10 Haizran 1958 tarihli Yabancı Hakem Kararlarının Tanınması ve İcrası Hakkındaki New York Konvansiyonunun tarafı olmuştur. Ayrıca Dünya Bankası Grubunun bir üyesi olan Çok Taraflı Yatırım Garanti Kurumu (MIGA), Uluslararası Yatırım Anlaşmazlıkları Çözüm Merkezi'nin (ICSID) üyesidir.

Yatırım kanunu Temmuz 2012'de güncellenmiş, doğrudan yatırımları destekleyen, bürokratik prosedürleri azaltan ve yatırım güvenliğini arttırıcı değişiklikler gerçekleştirmiştir. Söz konusu kanun, özel sektörü kalkınması için teşvik ederken, girişimciliği ve rekabetçiliği desteklemektedir.

Yatırımlarda gerçekleştirilecek kontratlar Ticaret ve Medeni Kanun tarafından korunmakta olmasına rağmen icra mahkemeleri ve uzlaştırma mekanizmaları yavaş çalışmaktadır.

Su ve elektrik dağıtımı gibi devlet kontrolündeki sektörler dışında, Moritanya'nın yabancı yatırımlara ilişkin herhangi bir ayırım politikası bulunmamaktadır. Madencilik, balıkçılık, tarım, bankacılık, petrol ve teknoloji sektörleri yatırım konusunda ön plana çıkmaktadır.

Moritanya Hükümeti yabancı yatırımların ülke hukukuna uygunluğunu gözlemlemek için gözetleme mekanizmaları oluşturmuştur. Söz konusu mekanizma Ekonomi ve Kalkınma Bakanlığı bünyesinde

faaliyet gösteren Konsolide Yatırım Ofisi tarafından yürütölmekte olup, söz konusu ofis 2011 yılında lav edilmiş ve Haziran 2012 tarihinde Yatırım Kanununda gerçekleştirilen revizyon doğrultusunda Özel Sektörü Kalkındırma Ofisi (Direction Générale pour la Promotion du Secteur Privé) oluşturulmuştur. Ofis Ekonomi ve Kalkınma Bakanlığı bünyesinde faaliyetlerine devam etmekte ve üç bölüme ayrılmıştır: Özel Sektör Yatırımlarını Destekleme ve Uluslararası İşbirliği Ofisi, Tek Kapı Sistemi (Guichet Unique- one-stop shop) ve Çevre İşleri Yatırımlarını Arttırma ve Teşviki Ofisi.

Eylöl 2013’de yürürlüğe girmesi planlanan sistem ile birlikte Yatırım Kanunu çerçevesinde yatırımcıların Tek Kapı Sistemine başvurarak bir yatırım sertifikası almaları gerekecektir. Söz konusu serfikanın başvuru gününden sonra en fazla 10 gün içerisinde verilmesi esas alınacak ve 10 gün içerisinde olumlu/olumsuz cevap gelmemesi durumunda sertifika verilmiş kabul edilecektir.

Madencilik, petrol ve balıkçılık sektörlerinde yatırım yapacak firmaların ilgili Bakanlıklar ile temasa geçmelidir. Söz konusu sektörlerdeki yatırımlar Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanmaya başlayacaktır.

Yatırımcıların Moritanya’dan yurtdışına gerçekleştirilecek para transferlerinde herhangi bire kısıtlama yoktur. Yerel paraları, ugiya, konvertible olup, ihracatı yasaktır. Moritanya Merkez Bankası döviz opsiyonlarını satışını gerçekleştirmekte ve serbest piyasa ugiya’nın değerini belirlemektedir.

Yeni Yatırım Kanunu sayesinde bütün yatırımcılar devletleştirme, istimlak ve el koymaya karşı korunmaktadır. Ayrıca yatırımcılara, ücretsiz arazi tahsisi, vergi indirimi ve erteleme, yarıtımda kullanılacak araç-gerecin vergisiz ithalatı konusunda teşvik sağlanmaktadır. Ayrıca önceliklendirilmiş sektörlerde ve Serbest Ekonomik Bölgelerde faaliyet gösteren firmalar vergi avantajları sağlanmaktadır. Yatırım Kanunu yatırım teşviklerinin genel çerçevesini belirlemiş olup şartları hükümet ile müzakere etme imkanı vardır.

Moritanya’nın Arap Magrep Birliği (Cezayir, Fas, Libya, Tunus), Suudi Arabistan, Fransa, Belçika, Romanya, Burkina Faso, Kamerun, Gambiya, Gana, Morityus, İtalya, Lübnan, Katar, Yemen, Mısır ve Arap Ligi ile ikili yatırım anlaşmaları bulunmaktadır. 2012 yılında 4,350 milyon dolar doğrudan yabancı yatırım stogu bulunan ülkede, 2015 yılında bu rakamlar 6,470 milyon dolara yükselmiştir. 2015 yılı için doğrudan yabancı yatırımlar GSYİH’nın %1.8’ini oluşturmaktadır.

Faydalı Bilgiler

Türkiye-Moritanya İş Konseyi

Kuruluş Yılı: 2011

Türk Tarafı Başkanı: Zeynel Abidin KAYMAK

Firma / Ünvan: Zak Grup – Zak Parke Ahşap ve Orman Ürünleri İth. İhr San. Tic. Ltd. / Yönetim Kurulu Başkanı

Karşı Kanat: Moritanya Ulusal İşverenler Birliği

Karşı Kanat Başkanı: Ahmed Baba AZİZİ

Web Adresi: www.unpm.mr

Yürütme Kurulu Üyeleri

Ad	Soyad	Firma	Ünvan
Zeynel Abidin	Kaymak	Zak Grup - Zak Parke Ahşap ve Orman Ürünleri İth. İhr San. Tic. Ltd.	İş Konseyi Başkanı
Eyüp Vural	Aydın	Phd Strateji Danışmanlık Hizmetleri A.Ş.	İş Konseyi Başkan Yardımcısı
Osman	Kocaman	Akua Group Su Ürünleri A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Cihad	Avcı	Avcı Gobl İnşaat Mühendislik Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi	İş Konseyi YK Üyesi
Zafer	Gür	Enka İnşaat ve Sanayi A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi
Ömer Faruk	Coşkun	Mormarin Balıkçılık Yatırım A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi (Genişletilmiş)
Sami	Özdağ	Saray Holding A.Ş.	İş Konseyi YK Üyesi

*İş Konseyi Çalışan Bilgileri

Barış Çuvalcı, Afrika Bölge Koordinatörü, +90 212 339 50 32

Evren Doğan, İş Konseyi Koordinatörü, +90 212 339 50 51

İrem Develioğlu, İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 70

Saadet Gülmez, , İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı, +90 212 339 50 61

E-posta: africa@deik.org.tr

İletişim

T.C. Moritanya İslam Cumhuriyeti Nuakşot Büyükelçiliği

Ambassade de Turquie Hotel Tfeila

Avenue Charles de Gaulle,

BP 40157 Nouakchott, MAURITANIE

Telefon: +222 4525 7400

Faks: +222 4525 7429

E-mail : embassy.nouakchott@mfa.gov.tr

Moritanya İslam Cumhuriyeti Büyükelçiliği

Sn. Mohamed Ahmed Lehweirthe

Oran Mah., Şemsettin Bayramoğlu Sok., No:7, Çankaya / ANKARA

Telefon : +90 (312) 491 7063

Faks: +90 (312) 491 7064

E-Mail: ambarimankara@diplomatie.gov.mr

Çalışma Saatleri: Pazartesi-Cuma 9.00- 12.00 / 13.00-15.30